

Miksi tuulivoima tarvitsee tukea?

TUULIVOIMA TARVITSEE tukea, koska tämän hetkellä sähkön markkinahinnalla (noin 30 - 35 €/MWh) ei voi rakentaa markkinaehtoisesti mitään uutta sähköntuotantokapasiteettia. Kuitenkin uutta, erityisesti puhdasta sähköntuotantokapasiteettia tarvitaan sekä korvaamaan vanhaa markkinalta poistuvaa kapasiteettia, että syrjäyttämään saastuttavaa kapasiteettia. Ilmastonmuutos on globaali uhka, jonka torjumiseksi sähkö on tehtävä jatkossa puhtaammilla keinoilla.

TUULIVOIMAN TUKI on suoraa ja läpinäkyvää, joten sitä on helppo kritisoida. Kaikkien tuotantomuotojen saamaa tukea ei voi yhtä helposti tarkastaa – ja siksi myös niiden kritisointi on vaikeampaa. Muitakin tuotantomuotoja kuitenkin tuetaan: fossiilisia tuotantomuotoja tuetaan eri selvitysten mukaan jopa neljä kertaa enemmän kuin uusiutuvia (IEA 2017). Suomessa muun muassa turpeen käyttöä tuetaan alentamalla turpeen verotusta. Suomi tukee myös muita uusiutuvan energian tuotantomuotoja kuin tuulivoimaa, esimerkiksi bioenergiaa monessa vaiheessa metsän istutuksesta alkaen.

SUOMESSA UUSIUTUVAN energian ensimmäinen laajamittainen tuki, syöttötariffi, astui voimaan vuonna 2011. Tuen piiriin hyväksyttiin puupolttoaine-, biokaasu- ja tuulivoimalaitoksia. Tuulivoiman osalta tuen oli tarkoitus saada ala syntymään Suomeen, missä se onnistuikin hyvin. Syöttötariffin ansiosta Suomeen on kehittynyt hyvin toimiva maatuulivoiman alihankintaketju ja tuulivoiman tuotantokustannukset ovat laskeneet voimakkaasti Suomessa. Syöttötariffi tuli valtiolle kuitenkin ennakoitua kalliimmaksi: sähkönhinnan kuviteltiin lähtevän nousuun, ei laskuun.

TEKNOLOGIAN JA alihankintaketjujen kehittymisen vuoksi tuulivoiman tuotantokustannukset ovat laskeneet paljon, mutta eivät vielä niin alas, että pelkällä markkinahinnalla voitaisiin rakentaa uutta kapasiteettia. Tukea tarvitaan siis vielä jonkin aikaa. Energia- ja ilmastostrategiaa päivittäessään hallitus määräiti vuonna 2016, että uusiutuvaa sähköntuotantoa tuetaan teknologianeutraaleilla tarjouskilpailuilla. Kilpailutuksessa hankkeiden ja tuotantomuotojen keskinäinen kustannustehokkuus tulee aidosti testatuksi jokaisella kilpailutuskierröksellä. Kukin tarjouskilpailussa menestynyt tuotantomuoto, hanke ja teknologia saa vain sen verran tukea, kuin se tarvitsee.

GLOBAALIT ILMASTOTAVOITTEET on saavutettava meidän kaikkien yhteisen hyvinvoinnin vuoksi. Hiilidioksidipäästöjen leikkaaminen tapahtuu poliittisten päätösten voimalla. Päästökauppa on yksi tapa leikata päästöjä, mutta se nostaa sähkön hintaa, mistä kärsii koko kansantalous ja erityisesti paljon energiaa kuluttava teollisuus. Selvityksen (ÅF Consulting 2015) mukaan uusiutuvan energian tukeminen tuleekin kokonaisuuden kannalta halvemmaksi kuin päästökaupan vuoksi nousseen sähkön hinnan kustannukset. Vaikka EU:ssa on päätetty toimista päästökaupan korjaamiseksi, ei sen ohjausvaikutuksen oleteta olevan riittävän vahvaa kannustamaan uusiutuvan sähköntuotannon investointeihin eikä se siksi vaikuta riittävän nopeasti tuotantorakenteen muuttamiseksi. Tästä syystä tuotantotukia tarvitaan vielä päästökaupan lisäksi.

VAIKKA KAIKKI maailman energiatuet poistettaisiin huomenna, on tuotantokustannuksiltaan edullista uusia energian kapasiteettia jo olemassa paljon, mikä laskee sähkön hintaa. Lisäksi monet maat, kuten Ruotsi ja

Saksa, ovat sitoutuneet uusiutuvan energian lisärakentamiseen tukien avulla. Sähkömarkkinan on muututtava, koska vanha, tasaiseen hintaan ja tuotantoon perustuva toimintalogiikka ei enää toimi. Sähkömarkkinat muuttuvat väijäämättä myös esimerkiksi siksi, että kysyntäjousto ja varastointi tulevat osaksi markkinaa. Sähkömarkkinan muutos huolestuttaa sellaisia toimijoita, jotka eivät ole nähneet muutoksen tuloa ja ovat luottaneet vanhan toimintatavan pysyvyyteen. Usein huoli sähkömarkkinan muutoksesta purkautuu tuulivoiman tukeen kohdistuvana kritiikkinä.

LÄHTEET: <http://www.worldenergyoutlook.org/resources/energysubsidies/>
[http://www.tuulivoimayhdistys.fi/filebank/909-Final_Energiamarkkinaskenaariot_vuosille_2020-2050_\(loppuraportti_20161014\).pdf](http://www.tuulivoimayhdistys.fi/filebank/909-Final_Energiamarkkinaskenaariot_vuosille_2020-2050_(loppuraportti_20161014).pdf)

